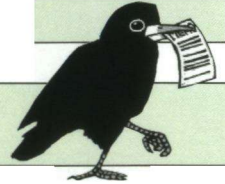

Korte Mededelingen

Vogels en 'aaibare' diersoorten hebben meer kans op bescherming

Diersoorten sterven in hoog tempo uit. Beschermingsmaatregelen zijn daarom bittere noodzaak voor tal van dieren. Het blijkt echter dat het ene dier een grotere kans op bescherming door de overheid heeft dan het andere, ook al zijn beide even zeldzaam. Het uiterlijk van het dier speelt hierbij een belangrijke rol, concludeerde bioloog Edo Knegtering, die in november 2009 promoveerde te Groningen.

Knegtering onderzocht de kans van verschillende in het wild levende diersoorten om door de overheid te worden beschermd. Daartoe deed hij onder meer onderzoek naar de wettelijke status van in het wild levende diersoorten tussen 1857 en 1995 in Nederland. Betreft het daadwerkelijke bescherming? Was het de regulering van de benutting van dieren, bijvoorbeeld bejaging of bevissing? Of was de maatregel bedoeld om verspreiding van een soort binnen de perken te houden, ergo bestrijding? Knegtering onderscheidde daarbij verschillende diergroepen en stelde ook de gemiddelde lichaamsgrootte vast van de soorten met een bepaalde wettelijke status. Daarnaast bekeek hij in welke mate verschillende diergroepen aan bod kwamen in recente Nederlandse milieu-effectrapportages.

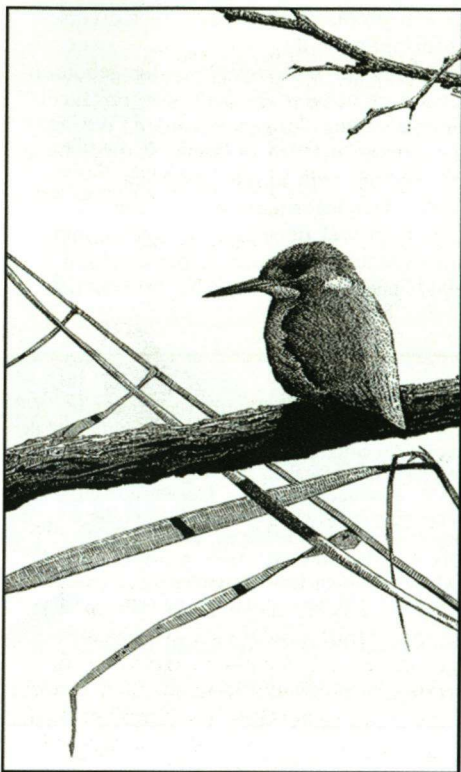
Om de pressie van belangenorganisaties in beeld te brengen deed Knegtering verder een experiment met vertegenwoordigers van ANWB, Natuurmonumenten en LTO-

Nederland. Hij presenteerde hun beschermingsmaatregelen voor zestien verschillende diersoorten: zowel vogels, zoogdieren, insecten als slakken, alle in verschillende gradaties van lichaamsgrootte en zeldzaamheid. Hij vroeg de vertegenwoordigers in te schatten in welke mate hun organisatie beschermingsmaatregelen door de overheid voor bepaalde soorten zou ondersteunen.

Op basis van verschillende deelonderzoeken concludeert Knegtering: 'We hebben de neiging om bepaalde groepen in het wild levende dieren eerder te beschermen dan andere. Ook de lichaamsgrootte van die dieren speelt daarbij een rol'.

Vogels de meest gewaardeerde diergroep

Vogels blijken de meest gewaardeerde diergroep te zijn. Zij werden het eerst en meest uitgebreid wettelijk beschermd, ze kwamen het vaakst aan bod in milieu-effectrapportages en ze waren favoriet bij belangenorganisaties. Illustratief daarvoor is de Nachtegaal. Deze vogel was de eerste en langst beschermde soort in Nederland. Binnen diergroepen bestaat de neiging om grote diersoorten sterker te beschermen dan kleine. Zo liggen grote vogels bij belangenorganisaties beter dan kleine. 'Uit het experiment blijkt dat belangenorganisaties consequent kiezen voor de bescherming van de grotere soorten binnen een groep', aldus Knegtering. Wetgeving daarentegen gaat vaak de andere kant op. In de wet werden kleine

Vogels zijn de meest gewaardeerde diergroep en zij maken daardoor een goede kans op bescherming. Tekening: Bram Rijksen.

soorten juist beter beschermd. Knegtering: 'Mogelijk omdat grotere soorten juist interessanter waren om te bejagen of te bevissen en dat ze daarom pas laat werden beschermd. De wetgever koos daarin waarschijnlijk vaak voor het grootste maatschappelijke draagvlak'.

Sentimenten

'Aaibaarheid' is zeker een belangrijke factor, maar het zegt niet alles. Vogels bijvoorbeeld genieten duidelijk meer aandacht en bescherming dan zoogdieren, terwijl die laatste algemeen worden gezien als aaibaarder. Knegtering wijst erop dat de bescherming van zoogdieren pas echt op gang kwam onder de Natuurbeschermingswet – in 1973 – terwijl veel vogels in 1880 al waren beschermd. Allerlei sentimenten ten opzichte van dieren spelen hier een rol, denkt Knegtering: Zoogdieren verschuilen zich meer en ze zijn aanzienlijk saaiër gekleurd dan vogels.' De meeste kans op sympathie hebben

grotere, niet schadelijke vogels. De Lepelaar is hier een goed voorbeeld van. Insecten daarentegen komen er in natuurbeschermingswetten bekaaid vanaf. 'Andere ongewervelden, zoals wormen en spinnen, komen helemaal niet aan bod', aldus Knegtering. 'Je kunt maar beter geen klein, lelijk, ongewerveld dier zijn'.

Imagoverbetering

'Zeldzaamheid of bedreiging alleen blijken onvoldoende te zijn om tot beschermingsmaatregelen over te gaan', concludeert Knegtering. 'Op Nederlandse Rode Lijsten staan zo'n vierduizend soorten. Slechts een beperkt deel daarvan is wettelijk beschermd. Er wordt niet altijd tot bescherming overgegaan omdat beschermen ook maatschappelijke consequenties heeft'.

'Voor wettelijke bescherming is het in elk geval handig wanneer een dier prettige kenmerken heeft'. vat Knegtering samen. Omdat biodiversiteit vooral bestaat uit soorten die het in dat opzicht niet zo goed doen, oppert de bioloog om eens te bekijken of het imago van zulke soorten via communicatie kan worden verbeterd, bijvoorbeeld door te benadrukken hoe nuttig een dier is.

Bron: Persbericht Rijksuniversiteit Groningen.

FESTA NATURA: 6 juni 2010 bij Roermond

ARK Natuurontwikkeling, Waterschap Roer en Overmaas, Grenspark Maas-Swalm-Nette, Staatsbosbeheer, Stichting Het Limburgs Landschap, NABU Naturschutzstation Haus Wildenrath, Vereniging Natuurmonumenten en Stichting IKL Limburg organiseren dan voor de tweede keer het natuurfestival 'FESTA NATURA'. Dit terugkerende festival zal met name de aandacht leggen op de grensoverschrijdende natuur. Immers 'Natuur kent geen grenzen'. Deze uitdrukking zal ook het thema zijn van 2010 voor FESTA NA-

TURA. Het zal weer een groot, veelzijdig en gezellig festival worden met vele doe-activiteiten en lezingen. De locatie waar dit FESTA NATURA 2010 zal plaatsvinden is bij het bezoekerscentrum van Nationaal Park De Meinweg in Herkenbosch bij Roermond (gem. Roerdalen). Op 6 juni zullen er voor bezoekers van jong tot oud verschillende activiteiten georganiseerd worden, zoals: excursies, doe-activiteiten voor kinderen, workshops, natuurtheater en lezingen. Verder is

er een grootse natuurmarkt met diverse informatiestands. Dit alles zal volledig tweetalig gebeuren, omdat er behalve Nederlandse ook veel Duitse gasten verwacht worden. Wij zijn als organisatie erg enthousiast en hebben er nog meer zin in dan vorig jaar! Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de organisatie per e-mail: info@festanatura.com of per telefoon (0475) 33 21 09.

Prijsuitreiking Jaap Taapken Vogelfotoparade 2009

De prijsuitreiking van de Jaap Taapken Vogelfotoparade vindt zoals gewoonlijk weer plaats in natuurcentrum 'De Schaapskooi' te Schoonrewoerd op **zaterdag 3 april 2010**. Het is inmiddels de vijftiende keer dat deze wedstrijd wordt gehouden. De uitreikings-bijeenkomst is ieder jaar weer een goede gelegenheid om contacten te leggen of kennis te maken met vogelfotografen, redactieleden en abonnees van *het Vogeljaar*. Evenals de afgelopen paar jaar, kunnen ook dit jaar alle aanwezigen hun stem uitbrengen op de foto die zij het mooist vinden. De fotograaf die de foto gemaakt heeft waarvoor de aanwezigen het hoogste aantal punten geven, ontvangt de publieksprijs. Tijdens de bijeenkomst zal een serie dia's worden vertoond. Deze presentatie wordt dit keer verzorgd door de bekende fotografen Piet Munsterman en Hans Schouten. De bijeenkomst begint om 14.00 uur en zal om ongeveer 17.00 uur worden afgesloten. Toegang is gratis.

Locatie: Natuurcentrum 'DE SCHAAPSKOOI', Overboeicop 15, 4145 NN Schoonrewoerd, (0345) 64 12 01.

Voor meer informatie kunt u terecht bij Willem Werkman, (073) 599 19 67, e-mail: wawerkman@hotmail.com.